

ZBIÓR CYWILNY



2025

Stan prawny na 2 stycznia 2025 roku

Kodeks cywilny

Kodeks postępowania cywilnego

- Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Prawo prywatne międzynarodowe

- Prawo właściwe dla zobowiązań umownych (Rzym I)
- Prawo właściwe dla zobowiązań pozaumownych (Rzym II)

Koszty sądowe w sprawach cywilnych

Prawo o aktach stanu cywilnego

Księgi wieczyste i hipoteka

Kodeks spółek handlowych

Komornicy sądowi

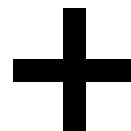
Koszty komornicze



przepisy wprowadzające, skorowidze

WYDANIE 26

ZBIÓR CYWILNY



2025

Stan prawny na 2 stycznia 2025 roku

Kodeks cywilny

Kodeks postępowania cywilnego

- Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Prawo prywatne międzynarodowe

- Prawo właściwe dla zobowiązań umownych (Rzym I)
- Prawo właściwe dla zobowiązań pozaumownych (Rzym II)

Koszty sądowe w sprawach cywilnych

Prawo o aktach stanu cywilnego

Księgi wieczyste i hipoteka

Kodeks spółek handlowych

Komornicy sądowi

Koszty komornicze



przepisy wprowadzające, skorowidze

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 2 stycznia 2025 r.

Wydawczyni
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Adam Choiński

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi
i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą
od redakcji i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2025

ISBN 978-83-8390-323-1
26. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI OGÓLNY*

KODEKS CYWILNY	1-240
Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny	
KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO	1-484
Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania cywilnego	
Ustawa z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1485)	
KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY	1-60
Przepisy wprowadzające Kodeks rodzinny i opiekuńczy	
PRAWO PRYWATNE MIĘDZYNARODOWE	1-56
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.Urz. UE 2008 L 177/6)	
Rozporządzenie (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych (Rzym II) (Dz.Urz. UE 2007 L 199/40)	
KOSZTY SĄDOWE W SPRAWACH CYWILNYCH	1-50
PRAWO O AKTACH STANU CYWILNEGO	1-68
KSIĘGI WIECZyste I HIPOTEKA	1-34
KODEKS SPÓŁEK HANDLOWYCH	1-256
KOMORNICY SĄDOWI. KOSZTY KOMORNICZE	1-126

* Szczegółowe spisy treści znajdują się w zakładkach.

Kodeks cywilny

Kodeks postępowania cywilnego

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Prawo prywatne międzynarodowe

Koszty sądowe w sprawach cywilnych

Prawo o aktach stanu cywilnego

Księgi wieczyste i hipoteka

Kodeks spółek handlowych

Komornicy sądowi i Koszty komornicze

Kodeks cywilny

ZMIANY:

- od 29 kwietnia 2024 r.** – ustawa z 20 marca 2024 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy o kredycie konsumenckim oraz ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej (Dz.U. poz. 653)
- od 17 lipca 2024 r.** – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 21 czerwca 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. poz. 1061)
- od 29 sierpnia 2024 r.** – ustawa z 24 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1237)

Tytuł III	Prawa rzeczowe ograniczone (art. 244–335).....	47
Dział I	Przepisy ogólne (art. 244–251).....	47
Dział II	Użytkowanie (art. 252–284).....	48
Rozdział I	Przepisy ogólne (art. 252–265).....	48
Rozdział II	Użytkowanie przez osoby fizyczne (art. 266–270 ¹).....	50
Rozdział III	Użytkowanie przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne (art. 271–282).....	50
Rozdział IV	Inne wypadki użytkowania (art. 283–284).....	51
Dział III	Służebności (art. 285–305 ⁴).....	52
Rozdział I	Służebności gruntowe (art. 285–295).....	52
Rozdział II	Służebności osobiste (art. 296–305).....	53
Rozdział III	Służebność przesyłu (art. 305 ¹ –305 ⁴).....	54
Dział IV	Zastaw (art. 306–335).....	55
Rozdział I	Zastaw na rzeczach ruchomych (art. 306–326).....	55
Rozdział II	Zastaw na prawach (art. 327–335).....	57
Tytuł IV	Posiadanie (art. 336–352).....	58
KSIĘGA TRZECIA. ZOBOWIĄZANIA (art. 353–921¹⁶).....		60
Tytuł I	Przepisy ogólne (art. 353–365 ¹).....	60
Tytuł II	Wielość dłużników albo wierzycieli (art. 366–383).....	63
Dział I	Zobowiązania solidarne (art. 366–378).....	63
Dział II	Zobowiązania podzielne i niepodzielne (art. 379–383).....	65
Tytuł III	Ogólne przepisy o zobowiązaniach umownych (art. 383 ¹ –396).....	65
Tytuł IV	(<i>uchylony</i>) (art. 397–404).....	70
Tytuł V	Bezpodstawne wzbogacenie (art. 405–414).....	70
Tytuł VI	Czyny niedozwolone (art. 415–449).....	72
Tytuł VI ¹	Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (art. 449 ¹ –449 ¹¹).....	78
Tytuł VII	Wykonanie zobowiązań i skutki ich niewykonania (art. 450–497).....	80
Dział I	Wykonanie zobowiązań (art. 450–470).....	80
Dział II	Skutki niewykonania zobowiązań (art. 471–486).....	83
Dział III	Wykonanie i skutki niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych (art. 487–497).....	86
Tytuł VIII	Potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu (art. 498–508).....	88
Tytuł IX	Zmiana wierzyciela lub dłużnika (art. 509–526).....	89
Dział I	Zmiana wierzyciela (art. 509–518).....	89
Dział II	Zmiana dłużnika (art. 519–526).....	91
Tytuł X	Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika (art. 527–534).....	92
Tytuł XI	Sprzedaż (art. 535–602).....	93
Dział I	Przepisy ogólne (art. 535–555 ¹).....	93
Dział II	Rękojmia za wady (art. 556–576).....	97
Dział II ¹	(<i>uchylony</i>) (art. 576 ¹ –576 ⁵).....	104
Dział III	Gwarancja przy sprzedaży (art. 577–582).....	104
Dział IV	Szczególne rodzaje sprzedaży (art. 583–602).....	106
Rozdział I	Sprzedaż na raty (art. 583–588).....	106
Rozdział II	Zastrzeżenie własności rzeczy sprzedanej. Sprzedaż na próbę (art. 589–592).....	107
Rozdział III	Prawo odkupu (art. 593–595).....	108
Rozdział IV	Prawo pierwokupu (art. 596–602).....	108
Tytuł XII	Zamiana (art. 603–604).....	109
Tytuł XIII	Dostawa (art. 605–612).....	109
Tytuł XIV	Kontraktacja (art. 613–626).....	110

Tytuł XV	Umowa o dzieło (art. 627–646)	112
Tytuł XVI	Umowa o roboty budowlane (art. 647–658).....	115
Tytuł XVII	Najem i dzierżawa (art. 659–709)	118
Dział I	Najem (art. 659–692)	118
Rozdział I	Przepisy ogólne (art. 659–679)	118
Rozdział II	Najem lokalu (art. 680–692)	121
Dział II	Dzierżawa (art. 693–709).....	123
Tytuł XVII ¹	Umowa leasingu (art. 709 ¹ –709 ¹⁸).....	125
Tytuł XVIII	Użyczenie (art. 710–719)	128
Tytuł XIX	Pożyczka (art. 720–724 ¹)	129
Tytuł XX	Umowa rachunku bankowego (art. 725–733)	132
Tytuł XXI	Zlecenie (art. 734–751)	133
Tytuł XXII	Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia (art. 752–757).....	135
Tytuł XXIII	Umowa agencyjna (art. 758–764 ⁹).....	136
Tytuł XXIV	Umowa komisju (art. 765–773).....	141
Tytuł XXV	Umowa przewozu (art. 774–793).....	142
Dział I	Przepisy ogólne (art. 774–775).....	142
Dział II	Przewóz osób (art. 776–778).....	143
Dział III	Przewóz rzeczy (art. 779–793).....	143
Tytuł XXVI	Umowa spedycji (art. 794–804).....	145
Tytuł XXVII	Umowa ubezpieczenia (art. 805–834).....	147
Dział I	Przepisy ogólne (art. 805–820).....	147
Dział II	Ubezpieczenia majątkowe (art. 821–828).....	151
Dział III	Ubezpieczenia osobowe (art. 829–834)	153
Tytuł XXVIII	Przechowanie (art. 835–845).....	154
Tytuł XXIX	Odpowiedzialność, prawo zastawu i przedawnienie roszczeń utrzymujących hotele i podobne zakłady (art. 846–852)	156
Tytuł XXX	Umowa składu (art. 853–859 ⁹).....	157
Tytuł XXXI	Spółka (art. 860–875).....	160
Tytuł XXXII	Poreczenie (art. 876–887).....	162
Tytuł XXXIII	Darowizna (art. 888–902).....	163
Tytuł XXXIII ¹	Przekazanie nieruchomości (art. 902 ¹ –902 ²)	165
Tytuł XXXIV	Renta i dożywocie (art. 903–916).....	165
Dział I	Renta (art. 903–907).....	165
Dział II	Dożywocie (art. 908–916).....	166
Tytuł XXXV	Uгода (art. 917–918)	167
Tytuł XXXVI	Przyrzeczenie publiczne (art. 919–921).....	168
Tytuł XXXVII	Przekaz i papiery wartościowe (art. 921 ¹ –921 ¹⁶).....	168
Dział I	Przekaz (art. 921 ¹ –921 ⁵).....	168
Dział II	Papiery wartościowe (art. 921 ⁶ –921 ¹⁶)	169
KSIĘGA CZWARTA. SPADKI (art. 922–1088).....		170
Tytuł I	Przepisy ogólne (art. 922–930).....	170
Tytuł II	Dziedziczenie ustawowe (art. 931–940).....	172
Tytuł III	Rozrządzenia na wypadek śmierci (art. 941–990 ¹)	174
Dział I	Testament (art. 941–958)	174
Rozdział I	Przepisy ogólne (art. 941–948)	174
Rozdział II	Forma testamentu (art. 949–958).....	175
Oddział 1	Testamenty zwykłe (art. 949–951)	175
Oddział 2	Testamenty szczególne (art. 952–955).....	176
Oddział 3	Przepisy wspólne dla testamentów zwykłych i szczególnych (art. 956–958)	177
Dział II	Powołanie spadkobiercy (art. 959–967).....	177

Dział III	Zapis i polecenie (art. 968–985)	178
Rozdział I	Zapis zwykły (art. 968–981).....	178
Rozdział II	Zapis windykacyjny (art. 981 ¹ –981 ⁶).....	180
Rozdział III	Polecenie (art. 982–985).....	181
Dział IV	Wykonawca testamentu (art. 986–990 ¹)	181
Tytuł IV	Zachówek (art. 991–1011)	182
Tytuł V	Przyjęcie i odrzucenie spadku (art. 1012–1024)	188
Tytuł VI	Stwierdzenie nabycia spadku lub przedmiotu zapisu windykacyjnego, poświadczenie dziedziczenia i ochrona spadkobiercy (art. 1025–1029 ¹)	190
Tytuł VII	Odpowiedzialność za długi spadkowe (art. 1030–1034 ³)	191
Tytuł VIII	Wspólność majątku spadkowego i dział spadku (art. 1035–1046).....	193
Tytuł IX	Umowy dotyczące spadku (art. 1047–1057).....	195
Tytuł X	Przepisy szczególne o dziedziczeniu gospodarstw rolnych (art. 1058–1088)	197

Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny		200
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. (Dz.U. z 18 maja 1964 r. Nr 16, poz. 94 ze zm.).....		200
Rozdział I	Przepisy ogólne (art. I–XVI)	200
Rozdział II	Zmiany w przepisach obowiązujących (art. XVII–XXV)	204
Rozdział III	Przepisy przechodnie (art. XXVI–LXV).....	207

Skorowidz przedmiotowy do Kodeksu cywilnego		214

USTAWA

z dnia 23 kwietnia 1964 r.

KODEKS CYWILNY¹⁾

(tekst pierwotny Dz.U. z 18 maja 1964 r. Nr 16, poz. 93; tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 1061; zm. Dz.U. z 2024 r. poz. 1237)

KSIĘGA PIERWSZA CZĘŚĆ OGÓLNA

TYTUŁ I PRZEPISY WSTĘPNE

Zakres regulacji

Art. 1. Kodeks niniejszy reguluje stosunki cywilnoprawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi.

Art. 2. (*uchylony*)

Lex retro non agit

Art. 3. Ustawa nie ma mocy wstecznej, chyba że to wynika z jej brzmienia lub celu.

Art. 4. (*uchylony*)

Nadużycie prawa podmiotowego

Art. 5. Nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża:*

- dyrektywę 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz. Urz. WE L 178 z 17.07.2000, str. 1 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 25, str. 399 oraz Dz. Urz. UE L 277 z 27.10.2022, str. 1);
- dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1828 z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie powództw przedstawicielskich wytaczanych w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów i uchylającą dyrektywę 2009/22/WE (Dz. Urz. UE L 409 z 04.12.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 265 z 12.10.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 277 z 27.10.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 135 z 23.05.2023, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 2023/2854 z 22.12.2023).

* Odnośnik nr 1 zmieniony przez art. 2 ustawy z 24 lipca 2024 r. (Dz.U. poz. 1237) zmieniającej nin. ustawę z dniem 29 sierpnia 2024 r.

Onus probandi

Art. 6. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Domniemanie dobrej wiary

Art. 7. Jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary.

**TYTUŁ II
OSOBY****DZIAŁ I
Osoby fizyczne****Rozdział I****Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych****Zdolność prawna**

Art. 8. § 1. Każdy człowiek od chwili urodzenia ma zdolność prawną.

§ 2. (*uchylony*)

Domniemanie urodzenia dziecka żywego

Art. 9. W razie urodzenia się dziecka domniemywa się, że przyszło ono na świat żywe.

Pełnoletność

Art. 10. § 1. Pełnoletnim jest, kto ukończył lat osiemnaście.

§ 2. Przez zawarcie małżeństwa małoletni uzyskuje pełnoletność. Nie traci jej w razie unieważnienia małżeństwa.

Pełna zdolność do czynności prawnych

Art. 11. Pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności.

Brak zdolności do czynności prawnych

Art. 12. Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu, oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie.

Ubezwłasnowolniony całkowicie

Art. 13. § 1. Osoba, która ukończyła lat trzynaście, może być ubezwłasnowolniona całkowicie, jeżeli wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem.

§ 2. Dla ubezwłasnowolnionego całkowicie ustanawia się opiekę, chyba że pozostaje on jeszcze pod władzą rodzicielską.

Zdolność do działań prawnych

Art. 14. § 1. Czynność prawna dokonana przez osobę, która nie ma zdolności do czynności prawnych, jest nieważna.

§ 2. Jednakże gdy osoba niezdolna do czynności prawnych zawarła umowę należącą do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego, umowa taka staje się ważna z chwilą jej wykonania, chyba że pociąga za sobą rażące pokrzywdzenie osoby niezdolnej do czynności prawnych.

Ograniczona zdolność do czynności prawnych

Art. 15. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynaście, oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo.

Ubezwłasnowolniony częściowo

Art. 16. § 1. Osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw.

§ 2. Dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo ustanawia się kuratelę.

Zgoda przedstawiciela ustawowego

Art. 17. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozprowadza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego.

Brak zgody przedstawiciela ustawowego

Art. 18. § 1. Ważność umowy, która została zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego, zależy od potwierdzenia umowy przez tego przedstawiciela.

§ 2. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może sama potwierdzić umowę po uzyskaniu pełnej zdolności do czynności prawnych.

§ 3. Strona, która zawarła umowę z osobą ograniczoną w zdolności do czynności prawnych, nie może powoływać się na brak zgody jej przedstawiciela ustawowego. Może jednak wyznaczyć temu przedstawicielowi odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

Jednostronna czynność prawna bez wymaganej zgody

Art. 19. Jeżeli osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych dokonała sama jednostronnej czynności prawnej, do której ustawa wymaga zgody przedstawiciela ustawowego, czynność jest nieważna.

Umowy w drobnych bieżących sprawach

Art. 20. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego.

Rozporządzanie zarobkiem

Art. 21. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego rozporządzać swoim zarobkiem, chyba że sąd opiekuńczy z ważnych powodów inaczej postanowi.

Przedmioty oddane do swobodnego użytku

Art. 22. Jeżeli przedstawiciel ustawowy osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych oddał jej określone przedmioty majątkowe do swobodnego użytku, osoba ta uzyskuje pełną zdolność w zakresie czynności prawnych, które tych przedmiotów dotyczą. Wyjątek stanowią czynności prawne, do których dokonania nie wystarcza według ustawy zgoda przedstawiciela ustawowego.

Konsument

Art. 22¹.²⁾ Za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Dobra osobiste człowieka

Art. 23. Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Ochrona dóbr osobistych

Art. 24. § 1.³⁾ Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego albo zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

§ 2. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

§ 3. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.

Rozdział II Miejsce zamieszkania

Domicilium

Art. 25. Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.

Domicilium dziecka

Art. 26. § 1. Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzony wykonywanie władzy rodzicielskiej.

§ 2. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy.

Domicilium osoby pozostającej pod opieką

Art. 27. Miejscem zamieszkania osoby pozostającej pod opieką jest miejsce zamieszkania opiekuna.

Zasada jednego miejsca zamieszkania

Art. 28. Można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania.

²⁾ Art. 22¹ zmieniony przez art. 44 pkt 1 ustawy z 30 maja 2014 r. (Dz.U. poz. 827 ze zm.) zmieniającej nin. ustawę z dniem 25 grudnia 2014 r.

³⁾ Art. 24 § 1 zdanie trzecie zmienione przez art. 1 pkt 1 ustawy z 28 lipca 2023 r. (Dz.U. poz. 1615) zmieniającej nin. ustawę z dniem 15 września 2023 r.

Rozdział III

Uznanie za zmarłego

Uznanie za zmarłego

Art. 29. § 1. Zaginiony może być uznany za zmarłego, jeżeli upłynęło lat dziesięć od końca roku kalendarzowego, w którym według istniejących wiadomości jeszcze żył; jednakże gdyby w chwili uznania za zmarłego zaginiony ukończył lat siedemdziesiąt, wystarcza upływ lat pięciu.

§ 2. Uznanie za zmarłego nie może nastąpić przed końcem roku kalendarzowego, w którym zaginiony ukończyłby lat dwadzieścia trzy.

Uznanie za zmarłego w związku z katastrofą

Art. 30. § 1. Kto zaginął w czasie podróży powietrznej lub morskiej w związku z katastrofą statku lub okrętu albo w związku z innym szczególnym zdarzeniem, ten może być uznany za zmarłego po upływie sześciu miesięcy od dnia, w którym nastąpiła katastrofa albo inne szczególne zdarzenie.

§ 2. Jeżeli nie można stwierdzić katastrofy statku lub okrętu, bieg terminu sześciomiesięcznego rozpoczyna się z upływem roku od dnia, w którym statek lub okręt miał przybyć do portu przeznaczenia, a jeżeli nie miał portu przeznaczenia – z upływem lat dwóch od dnia, w którym była ostatnia o nim wiadomość.

§ 3. Kto zaginął w związku z bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia nieprzewidzianym w paragrafach poprzedzających, ten może być uznany za zmarłego po upływie roku od dnia, w którym niebezpieczeństwo ustało albo według okoliczności powinno było ustać.

Domniemanie chwili śmierci

Art. 31. § 1. Domniemywa się, że zaginiony zmarł w chwili oznaczonej w orzeczeniu o uznaniu za zmarłego.

§ 2. Jako chwilę domniemanej śmierci zaginionego oznacza się chwilę, która według okoliczności jest najbardziej prawdopodobna, a w braku wszelkich danych – pierwszy dzień terminu, z którego upływem uznanie za zmarłego stało się możliwe.

§ 3. Jeżeli w orzeczeniu o uznaniu za zmarłego czas śmierci został oznaczony tylko datą dnia, za chwilę domniemanej śmierci zaginionego uważa się koniec tego dnia.

Domniemanie śmierci jednoczesnej

Art. 32. Jeżeli kilka osób utraciło życie podczas grożącego im wspólnie niebezpieczeństwa, domniemywa się, że zmarły jednocześnie.

DZIAŁ II

Osoby prawne

Osoby prawne

Art. 33. Osobami prawnymi są Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną.

Jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi

Art. 33¹. § 1. Do jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, stosuje się odpowiednio przepisy o osobach prawnych.

§ 2. Jeżeli przepis odrębny nie stanowi inaczej, za zobowiązania jednostki, o której mowa w § 1, odpowiedzialność subsydiarną ponoszą jej członkowie; odpowiedzialność ta powstaje z chwilą, gdy jednostka organizacyjna stała się niewypłacalna.

Oddawany do rąk Czytelników zbiór przepisów obejmuje:

K.C., K.P.C., K.R.O., P.P.M., K.S.C., P.A.S.C., K.W.H., K.S.H., U.K.S., U.K.K.

K.P.C. – uwzględniono zmiany dotyczące rozszerzenia zakresu świadczeń niepodlegających egzekucji, właściwości sądów w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, a także wejścia w życie ustawy – Prawo komunikacji elektronicznej oraz przepisów regulujących doręczenia elektroniczne.

DOCHODZENIE ROSZCZEŃ W POSTĘPOWANIU GRUPOWYM – obszerne zmiany dotyczą wdrożenia do polskiego porządku prawnego dyrektywy (UE) 2020/1828 w sprawie powództw przedstawicielskich wytaczanych w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów, w tym m.in.: rozszerzenia katalogu o sprawy o stwierdzenie stosowania praktyk naruszających ogólne interesy konsumentów lub o roszczenia związane z ich stosowaniem, uprawnienia podmiotów upoważnionych (w uproszczeniu –

organizacji konsumenckich) do wytaczania pozwów grupowych przeciwko przedsiębiorcom naruszającym interesy konsumentów, uprawnienia Prezesa UOKiK do wstąpienia na każdym etapie w postępowaniu grupowym w sprawach o stwierdzenie stosowania praktyk naruszających ogólne interesy konsumentów lub w sprawach o roszczenia związane z ich stosowaniem.

K.S.C. – uwzględniono m.in. zmiany rozszerzające krąg podmiotów zwolnionych z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych.

P.A.S.C. – zmiany dotyczą rozszerzenia kręgu podmiotów, którym udostępniane są dane z rejestru stanu cywilnego.

K.W.H. – uwzględniono zmiany, które rozszerzają krąg podmiotów uprawnionych do korzystania z Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych.

Zmiany, które weszły w życie między **16 kwietnia 2024 r. a 2 stycznia 2025 r.**, oznaczono tekstem pogrubionym, natomiast wszystkie zmiany, które wejdą w życie **po 2 stycznia 2025 r.**, oznaczono tekstem pogrubionym i mniejszym stopniem pisma. Na początku tomu zamieszczono spis wszystkich aktów prawnych wprowadzających te zmiany. Skorowidze do ustaw oraz tytułki towarzyszące poszczególnym artykułom ustaw ułatwiają korzystanie ze zbioru.

ISBN 978-83-8390-323-1



9 788383 903231

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA +48 801 044 545

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 99 ZŁ (W TYM 5% VAT)



9788383903231 W26P01